

ACAYİB-İ ÂLEM 1882

Ahmet Mithat Efendi (1844-1912)

KİŞİLER

Suphi Bey Örnek bir Osmanlıyı temsil eden Suphi Bey oldukça ahlaklı ve ilim sahibi bir adamdır. Kendisini sadece tabiatın sınırlarına ve ilme adanmış olan bu adamın tek dostu Hicabi Bey'dir. Evinde tek başına yaşar ve topladığı çiçek, böcek numunelerini inceleyerek kendisini bilimde geliştirmeye çalışır. Seyahat ederek görmediği yerleri görmek, bilmediği şeyleri öğrenmek isteyen meraklı bir gezgindir. Şimale gitme fikrini Hicabi'ye de aşıl原因 Suphi Bey koleksiyon ve kitaplarını satarak bu yolculuğu gerçekleştirir. Yolculuk sırasında tanıştığı Miss Haft'a zamanla âşık olur fakat hiçbir beklentiye girmeyerek kadını rahatsız etmeyecek kadar düşünceli ve nazik bir adamdır. Miss Haft'ı bir ayının saldırısından kurtaran bu cesur adam en sonunda mutluluğa kavuşur ve âşık olduğu kadın ile evlenir.

Miss Haft Uzun boylu, sarı saçlı ve mavi gözlü bir İngiliz kızıdır. Suphi Bey'e çok benzeyen bu kadın özgürlüğüne düşkün ve kendini ilime adanmış biridir. Hicabi ve Suphi ile tanışmasının ardından yolculuğa onlarla devam etmeye ve onları yönlendirmeye başlar. Aldığı doğru kararlar ile kendisine saygı duyduran bu kadın güzel olduğu kadar ağırbaşlıdır. Kendisine sarkıntılık eden erkeklerin niyetlerini anlar ve mesafesini korur. Hicabi ve Suphi'nin terbiyeleri karşısında doğulu milletler hakkında düşündüklerinin yanlış olduğunu kanaatine varır. Suphi Bey'in farklı bir adam olduğunu anladığında ona karşı hisler beslemeye hatta onu kıskanmaya başlar. Şimal yolculuğunun ardından Suphi Bey'e evlenme teklifi eder ve İstanbul'a yerleşerek bir yuva kurar.

Hicabi Bey 30 yaşlarında bulunan Hicabi Bey, ahlaklı, zeki ve temiz kalpli bir adamdır. İslami ilimler ile ilgilenir. Suphi'nin aksine bir eşi ve yuvası olan Hicabi Bey eserde yer alan diğer bir örnek Osmanlıdır. Suphi'nin ilim üzerine anlattıkları karşısında heyecan duyarak kendisi de yolculuğa çıkıp ilginç şeyler görmek ister ve şimal seyahati için Suphi'ye eşlik etmeye karar verir. Bu seyahat için memurluk vazifesinden ayrılan Hicabi, ailesinden izin almayı ve gönüllerini hoş tutmayı ihmal etmez.

Prenses Orta yaşlı, dul, gençliğinde çok güzel olan varlıklı bir prensesdir. Suphi ve Hicabi ile yolculuk sırasında tanışan Prenses, arsız ve yılışık hareketleri nedeniyle bu iki arkadaş tarafından pek sevilmez. Misafirperver bir kadındır. Yolculuk boyunca Suphi, Hicabi ve Miss Haft'ın en güzel şekilde gezebilmeleri için onların emrine adanmışlardır. Suphi ile yakınlığından ötürü Miss Haft'tan haz etmez ve ona karşı kıskançlık duyar.

Kontes Katina Karanof 30 yaşlarında bulunan fakat 20 civarında gösteren Katina, Prenses'in ahabıdır. Süslü bir kadındır. Suphi'yi etkilemeye ve onu baştan çıkartmaya çalışır fakat muvaffak olamaz.

Hala Miss Haft'ın yolculuk sırasında mektuplaştığı ve derin bir sevgi beslediği halasıdır. Suphi ile tanıştığında Türklere karşı önyargıları olan bu kadın Miss Haft'ın mutluluğu için evliliklerine razı gelmek durumunda kalır.

Kaptan Uranus vapurunda Miss Haft'a hukuka dair bilgiler veren yakışıklı bir kaptandır.

ÖYKÜ

Birinci Kısım.

Bir Âşık-ı Acib. Bir mart ayında vapurda yolculuk yapan Hicabi Bey, yakınında oturan adamların Suphi Bey'in tabiata olan aşkıyla alay ettiklerini ve onun çıldırdığı hakkındaki konuşmalarını duyar. O gün Suphi Bey'i ziyarete gitmeye karar verir. Herkese kapısını açmayan Suphi Bey, sevdiği bir ahabı olan Hicabi'yi evine kabul eder. Gece geç saatlere kadar ilim ve seyahatler hakkında konuşurlar. Hicabi Bey geceyi orada geçirir.

İkinci Kısım.

Cinnet-i Aşkın Sirayeti. Suphi Bey ve Hicabi'nin arasında ki dostluk gün geçtikçe artar. Seyahat üzerine ettikleri sohbetler ikisini de çok heyecanlandırır. Bir gün sevinçle Hicabi'nin kapısını çalan Suphi Bey, koleksiyon ve kitaplarına talip olan iki adam sayesinde yeterli parayı denkleştirebildiğini

söyler. Suphi'nin seyahat fikri Hicabi'yi çok heyecanlandırdığından kendisi de bu geziye katılmak ve cihanı görmek ister. Ailesinin rızasını almak konusunda zorlanan Hicabi'ye Suphi de yardımcı olur. Böylece gerekli planı yaparlar ve gezi için gerekli teçhizatı Petersburg'dan almaya karar verip yola çıkarlar.

Üçüncü Kısım.

İstanbul'dan Odessa'ya. Yazar, vapur yolculukları hakkında bilgi verir. Bir Şubat ayında Suphi Bey ve Hicabi büyükçe bir vapur ile Odessa'ya gitmek üzere yola çıkarlar. Bu tarz seyahatlere alışık olmayan Hicabi ailesini özlemiş olmasıyla biraz duygulanır. Rahatça olmayan bu yolculuğun ardından şehre indiklerinde manzaradan çok etkilenen Hicabi'nin sorduğu sorulara Suphi Bey cevap verir. Odessa'da ki botanik bahçesini ve bahçivanlık mektebini gezmeye karar veren ikili bu girişimde bulunan ilk Türkler olduklarını öğrenirler.

Dördüncü Kısım.

Moskova'ya. Şimendifer ile yola çıkan Suphi ve Hicabi, Balta Kasabası civarlarında bir kalabalığa rast gelip merak buyururlar ve Prens'in orada olduğunu öğrenirler. Tatar Binbaşı sayesinde Prens'in şimendiferi ile yola devam etme şerefine erişirler. Birlikte yemek yediklerinde Osmanlı'nın güzelliğinden ve milletin iyiliğinden bahseden Prens, Suphi ve Hicabi'yi onurlandırır. Yola çıktıklarında gönlünce ve dolu dolu gezmek isteyen Suphi, Prens ile yolculuk fikrinden hoşlanmamaya başlar. Vagonda konyak içen Prens'in samimi hareketlerinden de rahatsız olur. Nikolayev şehrinde verilen molada Miss Haft ile tanışır. Prens, Miss Haft'ın da şimale doğru yolculuk yaptığını ve yolculuğa birlikte devam etmelerini teklif eder. Bu yolculuk sırasında sıkı bir dostluk meydana gelir. Suphi, Miss Haft'ı tanıdıkça ona âşık olur.

Beşinci Kısım.

Moskova. Suphi, Hicabi ve Miss Haft, Moskova'ya gelir ve bir otele yerleşip şehri gezmek için plan yaparlar. Bu bölümde Moskova'da ki gezilecek yerler gezilir ve gerek tarihi gerek mimari yapı ile ilgili bilgiler verilir.

Altıncı Kısım.

Petersburg. Prens, Petersburg'a gelip bir otele yerleşen üç arkadaşı ziyarete gelir ve gezilerinden memnun olup olmadıklarını sorar. Aralarında geçen sohbette Miss Haft'a karşı iğneleyici ithamlarda bulunur. Bölümde Petersburg'un tarihi ve nasıl payitaht olduğu hakkında bilgiler verilir. Petersburg'da ki kiliseler ve önemli yerler gezilir. Prens tarafından emrivaki bir şekilde saraya davet edilen üç refik bu daveti kabul etmek durumunda kalırlar. Sarayda güzel bir yemek yendikten sonra, Kontes Katina Karanof Suphi'ye eşlik ederek ona ermitajı gezdirir. Bu esnada Suphi'ye kur yapması Miss Haft'ın benzinin sapsarı kesilmesine neden olur. Otele döndüklerinde bu konu üzerine konuşurlar ve Miss Haft utana sıkıla Suphi'den Kontes'e karşı mesafeli davranmasını ister. Ertesi gün saraya davet edilmemek için erkenden geziye çıkarlar. Akşam döndüklerinde ise Prens'in geldiğini görürler. Miss Haft ile konuşmak isteyen Prens, Kontes ve Baron'un Suphi ve kendisini yemeğe davet ettiğini haber verir. Bu teklifin ardında ki edepsizliği anlayan Miss Haft oldukça sinirlenir ve Prens'e haddini bildirir. Birkaç gün daha Petersburg'u gezer ve oradan ayrılırlar.

Yedinci Kısım.

Müncemid-i Şimali. Şimal yolculuğu için gerekli eşyaları ve planı hazır eden üç refik yolculuğa çıkmaya hazırdırlar. Sandalla Arhangelsk iskelesine vardıklarında Nij burnundan hareket edecek İngiliz seyyah bir grubun şimale doğru gideceklerini öğrenirler. Onlara yetişmek için ellerinden geleni yaparlar fakat yetişemezler. Farklı bir sandalla yolculuklarına devam ederlerken Suphi ve Miss Haft aşk üzerine konuşmaya başlarlar. Suphi'nin farklı biri olduğuna değinen Miss Haft, onun sevmeye değer bir adam olacağını söyleyeceği vakit Hicabi uyanır ve sohbet yarım kalır. Kalguyev adasına varılır. Burada yaşayan Samoyedler ve Laponlar hakkında bilgi verilir. Adada av yapıldığı bir vakit Miss Haft'a doğru bir ayı gelir. Miss Haft'ı korumak isteyen Suphi, kendisini siper eder ve ayı ile boğuşup en sonunda onu öldürür. Bu esnada ağır yaralanır ve yataklara düşer. Suphi'nin başına gelenlerden çok etkilenen ve kendisini sorumlu tutan Miss Haft, büyük bir şefkatle Suphi'ye bakar. Aralarındaki yakınlık daha da artar. Yetişmeye çalıştıkları vapurla karşılaşırlar ve dönüş için bu fırsatı değerlendirmeye karar verirler.

Sekizinci Kısım.

Uranus Vapuru. Vapurda seyahat etmeye başlayan üç arkadaş oradakilerden çok güzel bilgiler edinirler. Yakışıklı ve neşeli bir kaptanla her gün konuşmaya başlayan Miss Haft'ın amacı bu adamın bilgilerinden yararlanmaktır. Kaptan ile Miss Haft'ın yakınlaştıklarını düşünen Hicabi, Suphi'ye gördüklerini anlatır. Suphi'nin inkârlarına rağmen onun Miss Haft'a karşı olan hislerini anlamıştır. O sırada içeriye giren Miss Haft, oldukça neşeli bir şekilde ne zamandır aradığı sorunun cevabını bulduğunu söyler. Kaptanla yaptığı konuşmalar neticesinde bir Müslüman ve bir Nasranî'nin evlenmesinin yolları olduğunu öğrendiğini anlatır. Hicabi ve Suphi, Miss Haft ile kaptan arasında sandıkları gibi bir ilişki olmamasına çok sevinirler. Miss Haft bu yolla Suphi'ye karşı hisleri olduğunu açık eder ve evlenme teklifi edebilmek için bile Miss Haft'ın iznini bekleyen Suphi'ye kendisi evlenme teklifi eder. Londra'ya gidip Miss Haft'ın halasını da bu izdivaca razı ederler.

Hatime. Düğün için İstanbul'a gelinir ve hem Miss Haft'ın hem de Suphi Bey'in istediği şekilde nikâh kıyılır.

TEMALAR

Esaret İnsan yaradılışının hürriyet ve özgürlüğe uygun olduğunu belirten eserin teması "esaret" olarak öne çıkar. Rusların içinde yaşayan Tatarların cahil kaldığını zira oradaki kölelik zihniyeti ile Osmanlı arasındaki kölelik anlayışında dahi farklılık olduğu dile getirilir. Osmanlıda bir köle, cariyeye prenses yahut kraliçe olmaya engel değilken Rusya'da ezilen tarafta oldukları gösterilir. Rus lisanı ve ilmini öğrenseler dahi esaret altında yaşayanların kendi benliklerini ve ulus olma bilinçlerini kaybedecekleri vurgusu yapılır. Her ne kadar İslam ve Osmanlı kültürü farklı gösterilse de özünde insana verilen değeri Suphi ve Hicabi gezerek ve yaşayarak göstermeye ve temsil etmeye çalışır.

KARAKTER ANALİZİ

Suphi Bey (Açık)

Karakter Örnek bir Osmanlıyı temsil eden Suphi Bey oldukça ahlaklı ve ilim sahibi bir adamdır. Kendisini sadece tabiatın sırlarına ve ilme adanmış olan bu adamın tek dostu Hicabi Bey'dir. Evinde tek başına yaşar ve topladığı çiçek, böcek numunelerini inceleyerek kendisini bilimde geliştirmeye çalışır. Seyahat ederek görmediği yerleri görmek, bilmediği şeyleri öğrenmek isteyen meraklı bir seyyahıdır. Şimale gitme fikrini Hicabi'ye de aşıl原因 Suphi Bey koleksiyon ve kitaplarını satarak bu yolculuğu gerçekleştirir. Yolculuk sırasında tanıştığı Miss Haft'a zamanla âşık olur fakat hiçbir beklentiye girmeyerek kadını rahatsız etmeyecek kadar düşünceli ve nazik bir adamdır. Miss Haft'ı bir ayının saldırisından kurtaran bu cesur adam en sonunda mutluluğa kavuşur ve âşık olduğu kadın ile evlenir.

Aktivitelere Çiçek, böcek koleksiyonu yapar. Bitki resimleri çizerek kitap haline getirir. İlimle ve tabiatla ilgilenir. Seyahat ederek uzaklara gider, vapura, sandala ve trene biner. Kitap okur. Nargile ve kahve içer. Fransızca konuşabilir. Ziyafetlere katılır.

ÖRNEK ANILAR

Fedakâr. Miss Haft'ın bir ayı ile karşı karşıya geleceği anda onu korumak için cesurca kendini siper eden Suphi Bey, dakikalarca ayı ile boğuşmak durumunda kalır: "Nihayet ayı geldi çattı. Miss Haft hemen kendisini kaybetmek derecelerinde mağlub-ı havf ve dehşet olduğundan ve Suphi Bey ise şu an bir fedakârlık anı olduğunu hükmeyletiğinden kadını bir tarafa çekip ayının hücumuna kendi vücudunu hedef eyledi."

Bilgili. Suphi Bey ile yolculuğa çıkan Hicabi Bey, gezip gördükleri yerler hakkında Suphi'nin ne kadar bilgili olduğunu görünce şaşırırmaktan kendini alamaz. Bu geziye Suphi ile birlikte katılarak ne kadar doğru bir karar aldığından bahseder: "Kırım muharebesine biz dahi iştirak eylediğimiz halde henüz mükemmel bir tarihi yazmaya bile ehemmiyet vermemişiz. El sine-i ecnebiyye üzerine yazılan tarihleri böyle Suphi kadar ehemmiyet ve itina ile okuyarak düşman donanmasının Odessa'yı yıkmaya kıyamadıklarını suret-i mahsusada bellemek ve işte böyle yeri geldiği zaman sarfeyleyerek vukuf-u şamiline müstemileri hayran etmek dahi herkese müyesser olur mu? Doğrusu ya! Suphi ile seyahate çıktığıma pek isabet ettim. Dünyayı şimdi görüp şimdi anlayacağım."

Düşünceli. Misafiri Hicabi Bey'in rahat etmesi adına güzel yatağı ona veren Suphi Bey, ertesi sabah da o rahatsız olmasın diye kahvesini başka bir odada içen düşünceli ve nazik bir adamdır: "Ve üç adet yüz yastığından ikisini yerdeki yatağa koyup karyoladaki bir yastığın altına dahi paltosunu koyarak besledi. İki yorgandan birisini yerdeki yatağa ayırıp sandıktan yalnız bir temiz çarşaf çıkararak onu da yerdeki yatağa serdi. Ve bu yerdeki yatak hesapça daha mükemmelce olduğundan onu misafire arz eyledi."

Hayalperest. Hayaller kurarak gitmek istediği yerlere giden, oralarda seyahat eden ve neler yapacağını düşünen biridir: "Yataklara girildikten sonra Suphi Bey eline bir Avrupa haritası alarak "Ben şimdi hiç olmazsa hayalen olsun seyahata çıkacağım. İşte harita elimde değil mi? İstedğim yerlere gidip gezeceğim! Siz dahi kendinizi nasıl eğlendirebilirseniz öyle eğlendirmekte muhtarsınız!" deyince Hicabi Bey "Ben de işittiğim sözlerin zihnime verdikleri safayı hiç bozmaksızın safa-yı haba varacağım" dedi ise de zihni o kadar meşgulü ki Suphi Bey horul horul horlamaya başladığı halde bile Hicabi henüz uykunun mukaddemasını dahi görememişti."

Edepli. Suphi'nin kendisine olan aşkını fark eden Miss Haft, bu duygularını gizleyen ve edebini hiç bozmayan Suphi'nin terbiyesi karşısında çok etkilenmiş olup onu halasına büyük övgülerle anlatır: "Halacığım bilmiş olunuz ki bu Türk şimdiye kadar bana teklif-i tezevvüc eyleyen erkeklerin kaffesinden daha terbiyeli, daha edip, daha âlim olduğu gibi umum İngiltere'de binde bir mükemmel adam çıkarsa Suphi dahi işte o terbiyelilerin birincilerinden olur."

Meraklı. Tabiatıta var olan canlılara ve doğada olup bitenlere karşı derin bir merak duyar. Bu konu hakkında araştırmalar yapıp numuneler toplayan, canlıları inceleyen Suphi Bey'in öğrenme aşkı daima diri kalır: "Bu bir böcek üzerinde icrası lazım gelen tetkikatı icra edip bitirmeye acaba ömr-i beşer kifayet eder mi? O elvan nedir? O letafet nereden geliyor? Bir de böceği şu hurde-binin altına koyunuz da hey'et-i umumiyyesini haricen temaşa ile rengine, letafetine hayran kaldığınız tüylerini birer birer temaşa ediniz. Bakınız her bir tüyü bir tavus tüyüne ne kadar faiktir. Aman ya Rab! Yine meraklarımı tahrik ettiniz! Ah! Ya Cenabıhak beni kör yaratmalı idi veyahut kanun-ı tabiatını böyle bir milyon adamın akli bir yere gelse aciz kalacak kadar vasi yapmayı sunuf-ı mahlûkatın efradını azaltarak tetkiki kabil olabilecek bir surette yaratmalı idi."

Miss Haft (Açık)

Karakter Uzun boylu, sarı saçlı ve mavi gözlü bir İngiliz kızıdır. Suphi Bey'e çok benzeyen bu kadın özgürlüğüne düşkün ve kendini ilime adanmış biridir. Hicabi ve Suphi ile tanışmasının ardından yolculuğa onlarla devam etmeye ve onları yönlendirmeye başlar. Aldığı doğru kararlar ile kendisine saygı duyuran bu kadın güzel olduğu kadar ağırbaşlıdır. Kendisine sarkıntılık eden erkeklerin niyetlerini anlar ve mesafesini korur. Hicabi ve Suphi'nin terbiyeleri karşısında doğulu milletler hakkında düşündüklerinin yanlış olduğunu kanaatine varır. Suphi Bey'in farklı bir adam olduğunu anladığında ona karşı hisler beslemeye hatta onu kıskanmaya başlar. Şimal yolculuğunun ardından Suphi Bey'e evlenme teklifi eder ve İstanbul'a yerleşerek bir yuva kurar.

Aktiviteler Mektup yazar, telgraf çeker. Sandala ve vapura binerek seyahat eder. Çok iyi Fransızca ve biraz da Almanca bilir. Seyahat notları tutar. Davetlere katılır.

ÖRNEK ANILAR

Kararlı. Suphi Bey ile evlenebilmek adına vapurda tanıştığı din ve hukuk alanında bilgili bir kaptan ile münakaşa eder ve bir Nasranî ve Müslümanın evlenmesinin yolları olduğuna inanır. Bu sebeple uzunca bir zaman bu düşüncesinin peşinden koşar ve sonunda istediğini alır: " Durunuz! Daha mesele bitmedi. Bu halde bir de o nikâhtan tevellüt edecek çocuklar kaldı. Bu çocukların valide veyahut pederden hangisinin dinlerine mensup olacaklarını sordum. Onun için dahi zevc ve zevce arasında akdolunacak konturatonun ahkâmı mer'i olacağını söyledi. Ama bilir misiniz ki bu meseleyi halledinceye kadar beni ne kadar üzdü. Her lakırdıyı ağızından dirhem dirhem koparıp alıncaya kadar bir hafta uğraştım."

Latif. Ağırbaşlı ve edepli bir kadın olan Miss Haft, sevdikleri ile beraberken neşeli davranışları ile etrafındakilere mutluluk saçar ve söyledikleriyle onları güldürür: "O akşam ki muhabbetlerinde Miss Haft arkadaşlarına Dinyeper nehrinin ahvaline dair malumat vermeye başladı. Bu nehrin şelaleleri ve binlerce yılanlar tarafından mesken ittihaz edilen adaları ve o adalarda yılanlara komşu olan balıkçıları Miss Haft için pek güzel bir sermaye-i makal olarak hele bunları o kadar latif bir surette hikâye eylerdi ki olur olmaz şey ile güldürülebilmesi kabil olamayan Suphi Bey kahkahalarla gülmekten kırılmak derecelerine gelirdi."

Düşünceli. Suphi Bey'in kendisine karşı hissettiği sevgiye ve aşka saygı duyduğundan onu incitecek davranışlardan kaçınan ince düşünceli bir kadındır. Onunla ilgilenen adamlara yüz vermeyerek Suphi Bey'in incinmesinin önüne geçer: "Miss Haft'ın bu Avrupalılara yüz göstermemesinin asıl sebebi Suphi Beyi kıskandırmamak kazıyyesinden ibaret olduğunu Suphi pekâlâ anladığı cihetle sevdiği tarafından kendi sevdasına gösterilen bu riayet üzerine o dahi hulus ve hususiyetini artırır."

Merhametli. Bir ayı ile yüz yüze gelen Miss Haft kendisini kurtarıp yaralanan Suphi'ye karşı büyük bir minnet duyar. Onun yaralı hallerini gördükçe içi acıyan merhametli kadın, Suphi iyileşene kadar adeta bir hemşireymişçesine onunla ilgilenir ve tedavisi için elinden geleni yapar : “Derhal ince tuz getirip yaraların üzerine ektiler ki bu halde Suphi'nin iniltileri Miss Haft'ın yüreğini paralırdı. Tuzdan sonra vurulmak için Samoyedler kendilerince malum olan birtakım merhemler ve yakılar tedarikiyle meşgul olsunlar Miss Haft ne bir şefkatli valide ve hemşirede ve ne de muhabbetli bir zevcede ol derecesi görülemeyen bir tavr-ı müşfikane ile Suphi'yi tedaviye koyuldu.”

Namuslu. Prenses tarafından Kontes ile Suphi ve bir Baron ile kendisi yemeğe davet edilir. Rusların eğlenceye olan düşkünlüklerinden haberdar olan Miss Haft burada ki asıl teklifi fark eder ve bu ahlaksız teklif karşısında Prenses'e hiddetlenerek onu oradan kovar. Olanları Suphi'ye anlattığında ise böyle bir durumun yaşanması halinde duyacağı utançtan bahseder: “Bu yollar Ruslar için o kadar vasi birer şehrahdırlar ki en büyüklerinden en küçüklerine ve en gençlerinden en ihtiyarlarına varıncaya kadar bu şehrahlarda hıraman olmayı kendilerine mucib-i iftihar bilirler. Emin olunuz ki bu akşam onların davetlerine icabet göstermiş olsa idi siz benim nazarımda selam verilmesi caiz olmayan tehlikeli erkeklerden addolunurdunuz. Hele ben ...”

Hicabi (Açık)

Karakter 30 yaşlarında bulunan Hicabi Bey, ahlaklı, zeki ve temiz kalpli bir adamdır. İslami ilimler ile ilgilenir. Suphi'nin aksine bir eşi ve yuvası olan Hicabi Bey eserde yer alan diğer bir örnek Osmanlıdır. Suphi'nin ilim üzerine anlattıkları karşısında heyecan duyarak kendisi de yolculuğa çıkıp ilginç şeyler görmek ister ve şimal seyahati için Suphi'ye eşlik etmeye karar verir. Bu seyahat için memurluk vazifesinden ayrılan Hicabi, ailesinden izin almayı ve gönüllerini hoş tutmayı ihmal etmez.

Aktiviteler Sigara ve kahve içer. Vapura, sandala ve trene binerek seyahat eder. Mektup yazar. Davetlere katılır. Almanca öğrenir.

ÖRNEK ANILAR

Sadık. Prenses'in davetine icabet etmek isteyen Hicabi Bey bu daveti doğru bulmayan ve teşrif etmek istemeyen Miss Haft'a sadık kalır. Başından beri dostluğundan pek memnun olduğu bu kadını yalnız bırakmayarak onun kararlarına uyacağını belirtir: “Hicabi, Rusların bu misillü sefahat âlemlerini dahi görmek arzusunda bulunduğunu ketm edemediyse de Miss Haft gibi nazik ve şu seyahatte refakati kendileri için cihet cihet müfit olan bir kadının hatırına riayeten böyle bir ziyafeti değil daha pek büyük şeyleri maalmemnuniye feda eyleyeceğini temin etmekte idi.”

Meraklı. Suphi ile ettiği sohbetlerden sonra seyahate çıkıp yeni şeyler öğrenmeye ve yeni yerler görmeye karşı epey isteklenir. Hicabi Bey bu uğurda memuriyetinden bile istifa ederek merakının peşinden gider: “Elhasıl gerek lisanca ve gerek fünunca tahsili arttıkça merakı dahi artarak altı yedi ay zarfında Hicabi Efendi bir dereceyi buldu ki memuriyetini bu tahsil için mani addederek istifasını verdi. Ve o zamana kadar yalnız Suphi Bey hakkında verilmekte bulunan mecnunluk hükmü badema Hicabi Bey hakkında dahi verilerek mecalis ve mehafil-i zürefada sonu gelmez kahkahalara Hicabi dahi medar ve sermaye olurdu.”

Tokgözlü. Bir gün Suphi'nin evine ziyarete giden Hicabi Bey, dostunun daha özenli bir sofraya hazırlama teklifini geri çevirir ve olanlar ile yetinebileceğini söyleyerek Suphi'yi ikna eder: “Birader beyefendi! Eğer benim için hiçbir zahmete girmezseniz daha ziyade teşekkür ederim. Feylosoflukta ben de sizden aşağı kalmam. Hiçbir şey öğrenmedim ise bari yemekten maksat telezzüz olmayıp vikaye-i hayat olduğunu öğrendim. Binaenaleyh yumurtanın muhafaza edeceği hayatı zeytin ekmek dahi muhafaza edebilir.”